

Az erdőben tehát sem a *rovarkárok*, sem *hó vagy jégtörések*, sem a *viharok*, sem a *tartós szárazság* okozta károk, bármilyen nagyok legyenek azok, nem adnak jogot adóelengedés vagy adókedvezmény kérésére.

Adótörvényeink e károk előfordulásánál az erdőgazdasággal szemben kivétel vagy jótétemény gyakorlását nem ismerik s e tekintetben bizony szűkmarkuak.

Az erdőgazdaság a mezőgazdasággal szemben itt is háttérbe van szorítva, e tekintetben sem részesül avval egyenlő elbánásban.

A f. évi tartós szárazság szomorú következményei szolgáltatassanak tehát alkalmat az erdőgazdaság e mostoha helyzetének mérlegelésére is.

Jól tudjuk ugyan, hogy ott, hol új adókedvezmények engedélyezéséről vagy adóelengedésről van szó, az ily irányu kívánások teljesítése kérdéses s nehézséggel jár, mégis kívánatos volna legalább kísérletet tenni az iránt, hogy a szóban lévő adókedvezmény akár törvény útján, akár rendeleti intézkedés alapján az erdőgazdaságra is kiterjesztessék, hogy az erdőgazdaság abban a méltánylásban részesüljön, mint azt nemzetgazdasági jelentőségénél fogva megérdemli.

Az erdőkárosítások mérséklésének módja a volt nászódvidéki erdőségekben.

Irta: *Puskás Ferencz*, m. kir. erdőmester.

Igen gyakran olvashatunk az Erdészeti Lapokban az erdőtenyésztés különböző módjairól, vagyis arról, hogy egyik-másik vidéken, terepen, melyik mód szerinti erdősítés felel meg leginkább a kívánalomnak, s vezet az erdőnevelés terén eredményre.

Az erdőállomány védelméről azonban, különösen az erdőkárosítások, vagy jobban mondva a lopások ellen az adott viszonyok között a legcélszerűbben, illetve legsikeresebben alkalmazható rendszabályokról ritkán esik szó szaklapunkban, pedig az erdő-

kezelő tisztnek ép oly fontos feladata a kezelése és közvetlen felügyelete alá helyezett területen létező és létesített erdők károsításoktól való megvédése, mint az erdőtenyésztés; sőt a mennyiben az erdőtenyésztés feladata teljesítésében maga a természet is segítségére van az erdőtenyésztőnek, különösebb gondoskodást szükségel az erdővédelem.

Azt vélem, hogy ha nem is különös, de közczélu szolgálatot teszek azzal, ha szaktársaimmal ez uton megismertetem azon módot, mely a czimben megnevezett erdőségek erdőkárosításoktól való megvédésénél oly eredményre vezetett, s oly sikeresen bevált, hogy az erdőkárosítások, melyek az alább ismertetett rendszer életbeléptetése előtt számra 4—5000-et, értékre pedig 16—20000 koronát tettek ki, az 1896. évtől, vagyis az ismertetendő védelmi rendszer életbe léptetésétől 1902. év végeig, számban átlagosan 3200-ra és értékben átlag 10000 koronára apadtak.

Még szembeötlőbb az eredmény, ha az erdőkárosításoknak leginkább kitétt borgói felső m. kir. erdőgondnokság kerületéhez tartozó erdőket tekintjük, a hol jelen közlemény írója 1891-től 1897-ig mint az erdőgondnokság vezetője volt alkalmazva, s hol az erdőgondnoksághoz tartozó erdők fekvésük és tagoltságuknál fogva nagyon ki voltak téve az erdőkárosításoknak. Itt reá voltam utalva arra, hogy az erdőkárosítások apasztása végett a lehető legmesszebb menő intézkedések életbeléptetésére módot keressek. S ezt a módot — úgy hiszem — meg is találtam, a mit igazol az alábbi hivatalos adatok szerint megállapítható eredmény, mert mig 1891-évtől 1896-ig, vagyis a tervem szerint életbeléptetett védelmi rendszer érvényesítéséig, említett erdőgondnokságnál az erdőkáresetek számban évenként átlag 400-at, értékben 2357 K 86 fillért, egyes eset értéke átlagosan 7 K 44 fillért tett ki, addig a tervem szerinti védelmi rendszer életbe lépésétől, vagyis 1897-től bezárólag 1902. évig az erdőkáresetek számban átlag évenként 270-et, értékben 920 koronát és egyes eset értéke 3 K 40 fillért teszen ki.

Ezen hivatalos adatok kétségtelenül bizonyítják, hogy az erdőkárosítások apasztása, mérséklése oly erdőségekben, melyek a példaképen felhozott borgói felső m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó és alább ismertetett erdőségekhez hasonló viszonyokkal

birnak, azon védelmi rendszer mellett, a melyet szándékom ismertetni, elérhető.

E közlemény megírásával és közzétételével azt a célt akarván elérni, hogy hasonló körülmények között levő erdőbirtokokon az ismertetendő védelmi mód esetleg alkalmazást nyerhessen, ez okból a fent példaképen megnevezett erdőgondnokság leírását szükségesnek tartom.

A borgói felső m. kir. erdőgondnokság kiterjedése kerek-számban 25500 k. hold.

Ebből egyesített kezelés alá tartozik 10300 k. hold, 15200 k. hold pedig 7 község saját használatára van kiadva.

Az egyesített kezelés alá tartozó erdőterületek a községektől távolabb, a községek saját használatára kihalított erdők ellenben az illető községekhez közelebb fekvő határrészekben terülnek el.

Az egyesítve kezelt erdők szabályszerű hozamterületén levő faanyag a m. kir. erdőigazgatóság által értékesítettik; a saját használatra kihalított erdőterületek fatermése az illető községek tüzi- és épületi faszükségletének fedezésére szolgál; minden egyes község részére évről-évre külön tűzifa vágás- és külön épületi fa vágás-terület jelöltetik ki.

Az erdőgondnoksághoz tartozó erdőterület közé mintegy 3000 magánfél birtoka van beékelve különböző fekvéssel és nagyságban, tehát nem egy tagban, miáltal az állami kezelés alatt álló ezen erdőgondnokság kerületét képező erdők nagyon széttagoltatnak.

A fentjelzett kiterjedésű erdőbirtokot a Kolozsvár-Bukovinai első osztálya országút szeli át egész hosszában.

Ezen országútból a magánbirtokokon lévő tanyákhoz, mintegy 40 irányban szétágazó dűlőutak vezetnek, tehát az egész terület mintegy uthálózáttal van ellátva. Ezen dűlőutak azért, mert a 3000 magánbirtokos közül legtöbb télen-nyáron állandóan az erdő közé beékelte birtokán tanyázik, s több-kevesebb kiterjedésű használható erdő is tulajdonukat képezi, mindig szekérrel való közlekedésre alkalmas állapotban tartatnak, az élelmi szerek és a saját területükön termelhető faanyagok szállíthatására.

Hasonló körülmény áll fenn a magánbirtokoknak az erdők közé való beékelését illetőleg a többi 9 erdőgondnokságnál is, csakhogy kisebb arányban és azon különbséggel, hogy a többi

erdőgondnokság kezelése alá tartozó erdőterületek és azon községek, melyeknek tulajdonát képezik, az értékesítés helyétől távolabb fekszenek, mint a borgóvölgyi erdőségek és községek, s ennél fogva az erdőkárosításoknak nem voltak és nincsenek jelenleg sem úgy kitéve, mint a Borgó völgyére hajló erdőségek.

Hogy az erdőkárosítások mérve csökkentessék, 1886-ban az erdőségek felügyeletével megbízott erdészeti kormánybiztosság az erdőtörvény 115. §-a alapján a faeladási igazolványok kötelező használata iránt megtette a kellő intézkedést. Idevonatkozólag a vármegyei közigazgatási erdészeti bizottság szabályzatot alkotott és az az akkori belügyi m. kir. miniszterium által jóvá is hagyattott. A szabályzatban foglalt intézkedések foganatosíthatása érdekében, fabélyegző balták használata állapított meg, még pedig oly módon, hogy a balta fokán véset tüntette fel az erdőtulajdonos község kezdő betűjét és a védkerület számát, nagyon egyszerű és könnyen utánozható alakban.

Az erdők kezelésével megbízott erdőgondnokságok, illetve az azoknak alárendelt erdőőri és erdőszolgai személyzet pedig utasított, hogy az eladásra termelt faanyagokat a bélyegző baltákkal jelöljék meg és a szabályzat szerint megállapított faeladási igazolványokat állítsák ki.

Csak az így lebélyegzett és igazolvánnyal kísért faanyagot lehetett a vármegye területén eladás céljából szállítani.

Annak ellenőrzésére pedig, hogy eladásra csak lebélyegezett és igazolvánnyal ellátott faanyag szállítatik, Besztercze várostól 8 kilométer távolságban, a Borgó völgyén fekvő Jaád községben, a hol a Szamos völgyéről átvezető utvonal a Borgó völgyén átvezető Besztercze-Bukovinai első osztályu utvonalba beszakad, lezárható sorompó állított fel megfelelő személyzettel. Ezen sorompó-őrségnek akkor is, mint most, feladata volt megvizsgálni, hogy eladás végett csak lebélyegezett és igazolvánnyal bíró faanyag szállíttassék, a bélyegtelen és igazolvány nélküli faanyagot pedig lefoglalni és a szállító ellen felettes erdőgondnoksága útján az illetékes bíróságnál igazolvány nélkül való szállítás czimén a megfelelő feljelentést megtenni tartozott.

Ha a közvagyonot képező erdőállományt nem tekintené a nép olyannak, melyet meglopni, megkárosítani nem is büntetendő

cselekmény, ha az illetékes bíróságok az erdőlopás tényének beigazolásánál nem kívánnák oly bizonyítékok szolgáltatását, mint egy zöldséges, vagy gyümölcsös kertből eltulajdonított tárgynál, ha a faanyagok bélyegzése nemcsak az eladásra szánt faanyagra terjedt volna ki, hanem az erdőben termelt összes faanyagokra, ha továbbá a bélyegzés nyilvántartásra alkalmas módon történhetett volna s nem olyan könnyen utánozható módon készült bélyegző baltákkal, s ha végül a sorompóórség kikerülése lehetetlenné lett volna téve, az erdőkárosítások talán a fentjelzett és 1886-ban megtett intézkedések által is nagymérvben csökkenthetők lettek volna.

Azon körülmény folytán azonban, hogy csak az eladásra szánt faanyag bélyegeztetett és csak annak szállításánál követeltetett meg a faeladási igazolvány és pedig az erdőterülettől, vagyis a termelés helyétől és az erdőtulajdonos községektől 30—60 kilométer távolságban felállított sorompóórségnél, mert továbbá a bélyegző baltákon lévő jegy igen könnyen utánozható volt s annak nyilvántartására, hogy tulajdonos, vagy faizásra jogosult tényleg az akkor meg akkor bélyegezett és igazolványolt faanyagot szállítja-e, biztos alapot nyújtó ellenőrzési mód nem volt, s végül mert a sorompó télen akadálytalanul megkerülhető volt, az 1886-ban tett intézkedés nem hozta meg a kellő eredményt, sőt igen sok esetben alkalmas volt a visszaélések alaki igazolására.

Midőn ezen fent ismertetett rendszer megváltoztatását terveztem, első sorban oda kellett hatni, hogy az 1886-ban a faeladási igazolványok kötelező használatára megalkotott szabályzat oda módosítsassék, hogy nemcsak az eladásra szánt faanyagra nézve kötelező a faeladási igazolvány, hanem akár magán-, akár községi erdő faterméke, akár eladásra, akár saját szükségletre, az erdőből, vagyis a termelés helyéről csak faeladási igazolvány mellett szállítható ki, úgy a községekbe, mint a távolabb fekvő értékesítési helyekre, félig, vagy egészen feldolgozott állapotban; és hogy ennek ellenőrzésére a jaádi sorompóórségen kívül ott, ahol az legcélszerűbben teljesítheti feladatát, több lezárható sorompó állítsassék fel.

Ezen célból közvetlen felettes hatóságom jóváhagyásával a vármegye alispánjához indokolt felterjesztést tettem; a vármegye

közigazgatási bizottságának előterjesztésére azután a m. kir. belügy-miniszter a faeladási igazolványok kötelező használatát az összes erdei termékek szállításánál kimondotta és engedélyt adott arra is, hogy mindazon helyeken, hol a szükség, illetve az elérendő cél kívánja, lezárható sorompók állíthatók fel.

Ezen belügyminiszteri rendelkezésben biztosított jog alapján közvetlen felettes hatóságom jóváhagyásával, a példaképpen megnevezett borgói felső m. kir. erdőgondnokság kerületében megkezdtem a megfelelő berendezkedést és pedig a következők szerint:

Első sorban is mindegyik védkerület számára beszereztem az ugynevezett Göhler-féle számozó kalapácsot és pedig oly módon elkészítve, hogy minden egyes erdőőri védkerület a nagybetűknek a számok előtti alkalmazása után lett megkülönböztetve; így pl. az I-ső védkerület számozó kalapácsával a faanyag vágáslapjára *A 1, 2, 3, 4, 5* stb. egész 100.000-ig üthető rá vizmoshatlan színnel. A következő védkerületekre ugyanily módon a *B, C, D* stb. betűket használták.

Ennek megtörténte után ott, a hol az erdei termékeknek az erdőből való kiszállítása összpontosul, lezárható sorompót állítottam fel egy erdőőrből és két erdőszolgából álló sorompóórséggel.

A sorompó helyének megválasztásánál figyelem fordítottam arra, hogy az oly helyen legyen felállítva, hogy mielőtt a faanyag a községbe beszállítatik, a sorompóórség azt megvizsgálja.

Ezen előzetes berendezkedés után a faeladási igazolványok kötelező használata tárgyában megalkotott és belügyminiszterileg jóváhagyott szabályzat azon intézkedésének alapján, hogy az erdei termék az illető m. kir. erdőgondnokság vezetője vagy megbízott erdőőre által a termelés helyén lebélyegezendő, arról igazolvány adandó és csak a lebélyegezett és igazolványnyal ellátott faanyag szállítható az erdőből a községekbe, és az erdőgondnokságnál az erdőben kapott igazolvány alapján megváltandó újabb igazolványnyal a községekből félig, vagy egészben feldolgozva, az értékesítés helyére, a faanyagok lebélyegezésére, a vonatkozó igazolványok kiállítására és a sorompóórségek teendőire nézve a következők szerint intézkedtem.

Noha a faeladási igazolványok kötelező használatára megalkotott és belügyminiszteri jóváhagyást nyert szabályzat közzététele után a községek lakosai a szabályzat intézkedéseiről tudomást szerezhettek, az erdőgondnokság mégis külön felhívást is intézett a községi előjáróságok után a lakosokhoz, hogy lebélyegezés és igazolvány nélkül faanyagot az erdőből kiszállítani tilos. A lebélyegezett és igazolványolt faanyaggal köteles a szállító a sorompóórségnél megállani, az igazolványt a sorompóórségnek bemutatni és a faanyagon levő bélyegnyom megvizsgálását megengedni és csak a sorompóórségi megvizsgálás után s az igazolványnak láttamozása után szállítható az tovább.

Azonkívül a szabályzat alapján felhívtam az illető községek lakosságát, hogy a magánerdőbirtokosok kihasználni szándékolt faanyaguknak lebélyegezése és igazolványolása végett azon erdőőrnél, kinek védkerületébe erdőbirtokuk esik, mindenkor jelentkezzenek.

Ezek után a kerületi erdőőröknek és a sorompóórségeknek a következő utasításokat adtam ki:

1-ső sz. Utasítás

a kerületi erdőőrök részére a faanyagok megszámozása (bélyegzése) és az igazolványok és kimutatások kiállítása és kezelése tárgyában.

1. Miután sem a községek erdeiből, sem magántulajdont képező erdőből faanyag feldolgozatlanul, félig vagy egészen feldolgozva, megszámozás és faeladási igazolvány (faanyagnak az erdőből való kiszállítására) nélkül ki, illetve el a községekbe nem szállítható, a kerületi erdőőr köteles a községi erdőterületen (vágás, értékesített terület) minden termelt és elszállítandó faanyagot felmérni, azt számozó kalapácsával megszámozni, arról az alábbi alaku, című és tartalmu igazolványt kiállítani s azt a szállítónak kezéhez adni:

Szám .....

..... lakos,
..... erdőrészből
következő faanyagot szállít:

A fa neme:

..... db fűrészrönkő ..... m. h. .... cm. k. á.

..... db deszka ..... m. h. .... cm. sz. .... cm. v.

..... db lécz ..... " ..... " ..... "

..... db gerenda
szarufa ..... " ..... " ..... "

..... db kis
nagy zsendely.

Kiállított 190... év ..... hó ... n,
..... napi érvénnyel.

erdőtiszt.   községi bíró.

Besztercze-Naszódmegye

A)

Szám .....

Fa-eladási igazolvány
(a faanyagnak az erdőből való kiszállítására).

..... lakos,
..... község
erdőrészből következő faanyagot szállít:

A fa neme:

..... drb fűrészrönkő ..... m. hosszú, ... cm. középméretű.

..... " deszka ..... m. hosszú, ... cm. széles, ... cm. vastag.

..... " lécz ..... " ..... " ..... "

..... " gerenda
szarufa ..... " ..... " ..... "

..... " kis
nagy zsendely.

Kiállított ..... , 190... év ..... hó ... n, ... napi érvénnyel.

erdőtiszt.   (P. H.)   községi bíró.

2. Az I-só pontban megjelölt eljárásnak megfelelően köteles a kerületi erdőőr a kerületébe eső, magántulajdont képező erdőterületen termelt és arról elszállítandó faanyag megszámozása, felmérése és igazolása körül is eljárni.

3. A faanyag megszámozása akképen viendő keresztül, hogy minden termelt faanyag darabonként külön egy erdőőri kerületben 5 év keretén belül meg nem ismétlődő számmal látandó el, vagyis egy számnak többször, mint egyszer, egy erdőőri kerületet illetőleg a (bélyegezett) számozott faanyagon előfordulni nem szabad.

4. Köteles a kerületi erdőőr a felméretezett és megszámozott faanyagról szállítónak átadott *A*) szerinti igazolványon a számhatárokat feltüntetni, így pl. N. N. községi lakosnak N. N. erdőrészben bélyegeztetett 25 drb 4 *m* hosszú, 30—40 *cm* vastag fűrészlörkő 200—224. számmal, 25 drb 6 *m* hosszú 40—50 *cm* vastag 225—249-ig, épületifa 10 *m* hosszú 23 drb 250—272-ig stb.

5. A felméretezett, megszámozott és az *A*) szerinti igazolvánnyal igazolt faanyagról minden birtokos nevére a *B*) szerinti kimutatást köteles a kerületi erdőőr kiállítani és pedig egy példányban az erdőgondnokság részére, és ha a szállítás több sorompón át történik, annyi példányban, a hány sorompónál a szállítás ellenőriztetik.

A *B*) kimutatásban a fatulajdonos neve, lakása, az erdőrész, melyben a faanyag termeltetett, a faanyag választék szerinti megnevezése, annak méretei és pedig a hossz méretek decziméter, a vastagsági méretek centiméter különbséggel külön-külön tüntetendők ki a ráütött számjeggyel együtt.

Ezenkívül a *B*) kimutatásban feltüntetendő a számozó kalapács jelét képező betű és a kimutatásba foglalt faanyagok számának alsó vagyis kezdő és végső számhatára pl. a fent felhozott esetenél: rönkö 200—249, épületifa 250—272.

Köteles továbbá a kerületi erdőőr a *B*) kimutatást megfelelően kitöltve a bélyegezés (számozás) után legkésőbb 3 nap alatt úgy az erdőgondnoksághoz, mint a sorompóórséghez beadni.

II-ik sz. Utasítás

a faanyagok szállításának ellenőrzésére felállított sorompóórségek részére.

1. A sorompóórségi szolgálat teljesítésére rendelt erdőőr és erdőszolgák felváltva nappali és éjjeli folytonos szolgálatot kötelesek teljesíteni.

2. Köteles a sorompóórség a sorompón át szállítandó faanyagot megvizsgálni a tekintetből, hogy az az igazolványnak megfelelően van-e megszámozva és az igazolványban és kimutatásban feltüntetett méreteknek, termelési időnek és választéknak megfelel-e?

3. Az igazolvány és kimutatás adatainak megfelelően szállított faanyagra vonatkozó igazolvány a sorompóórség által ezen szóval „igazolt“ láttamozandó és a vizsgálat megejtése után a sorompón át bocsájtandó, az elszállított faanyag száma pedig a kimutatásból törlendő.

4. Ha valaki igazolvány nélkül, számozatlan (bélyegezetlen) vagy az igazolvány és kimutatás adatainak meg nem felelő faanyagot szállít, az a sorompóórség által lefoglalandó és az eset az erdőgondnoksághoz azonnal bejelentendő.

B) *Kimutatás*

azon faanyagról, melyet ..... községi lakos ..... nevű erdőrészen levő magánbirtokáról
termelt és ..... erdőőr által ..... év ..... hó és ..... napján megszámozta.

méter hosszú fűrészrönkö													
középméretű centiméterekben													
30	31	32	33	34									
darabszám és a faanyag száma													
200	212	220											
224	215	211											
Összesen													

Az utasítások szerinti eljárás tehát a következő:

A) *Magán erdőbirtokokról termelt faanyagnál:*

Az erdőbirtokos a termelt faanyagot azon erdőőrnel, kinek védkerületébe az erdőbirtok tartozik, bejelenti s kéri megtermelt faanyagának lebélyegzését (számozását) és az igazolvány kiállítását.

Az erdőőr ez alkalommal a szükség szerint a legközelebbi időt vagy későbbi időt állapít meg a lebélyegzésre.

A kitűzött időben az erdőőr és a birtok tulajdonosa a faanyag termelési helyén megjelen.

Az erdőőr a belyegzés megkezdése előtt meggyőződni köteles arról, hogy a magánerdőbirtok és községi erdőbirtok közötti határok és határhalmok épségben és eredeti helyükön megvannak-e és a faanyag a termelés helyéről nem mozdított-e el?

Kifogástalanság esetén a magával vitt erdőszolga segítségével, vagy annak hiányában az erdőbirtokos vagy megbízottja segítségével megkezdi a faanyag felmérését és megszámozását s azt a B) kimutatásba bejegyzi.

Ha a birtokhatároknál hiányosság észleltetik és a faanyag a termelés helyétől eltávolított, a faanyag felmérését és számozását az erdőőr nem teljesíti, illetve azt megtagadja.

A termelt faanyag hossz és vastagság (középméret) szerinti felmérésének és megszámozásának befejeztével az I-ső számú utasításnak megfelelően a Faeladási igazolványt kiállítja és a fatulajdonosnak, vagy megbízottjának azzal adja át, hogy három nap múlva azzal a faanyagnak az erdőből a községekbe való szállítását megkezdheti.

A tulajdonos az anyaggal a sorompóórségig érkezve, ott az igazolványt előmutatja.

A sorompóórség a II-ik számú utasítás szerint a faanyagot megvizsgálja és a B) kimutatásból azon számokat törli, melyek a szállított faanyagon vannak, az igazolványt igazolási jegyzéssel ellátja és a sorompón a faanyagot átengedi.

Az igazolvány tulajdonosa a faanyag lebélyegzése (megszámozása) alkalmával kapott igazolvánnyal, mely már a sorompóórség által is az igazolási jegyzéssel el van látva, az illető erdőgondnokságnál azon a napon, mely a faanyagnak értékesítésre való szállítására vonatkozó igazolvány kiállítására meg van állapítva,

jelentkezik és a faanyagnak értékesítésre való szállításához újabb igazolványt kér.

Az erdőgondnokság vezetője vagy a megbízott erdőőr átveszi a fél által előmutatott igazolványt, annak alapján kikeresi a B) szerinti kimutatások közül a vonatkozót és annak megkérdezése mellett, hogy mely számú fűrészrönkőből készítette a deszka, zsendely, dránicza vagy más egyéb választéku értékesítésre szállítandó anyagát, az empirikus módon összeállított táblázat szerint, melyben megvan állapítva, hogy ilyen vagy olyan mértékkel, (hossz és középméretű) biró fűrészrönkőből vagy szálfából, hány darab különböző méretű deszka, zsendely, dránicza, hasítványáru, hangszerdeszka stb. készíthető, megállapítja, hogy hány darab deszkát, zsendelyt, drániczát, hangszerfát vagy minő méretű és hány darab épületi fát készíthetett az illető azon számú faanyagból, melyet feldolgozott, és az így megállapított faanyagról kiállítja a C) igazolványt, mely megkülönböztetésül a faanyagnak az erdőből való kiszállítására vonatkozó feladási igazolványtól piros színű papírra van kiállítva azért, hogy az ellenőrző sorompó-őrsek már az igazolvány színéről is azonnal láthassák, hogy értékesítésre szállítható faanyagról van szó. Egyébként szövege egyezik az A-val jelölt igazolvány végével.*)

Ezen igazolványban feltüntetettnek azon számok is, melyekkel a feldolgozott faanyag előállítására felhasznált fűrészrönk, vagy szálfá birt.

A B) szerinti kimutatásból azon számok, melyek az új igazolványba beirattak, töröltnak.

Az így kiállított igazolvány szolgál alapul az eladásra szállítandó faanyag megvizsgálására, a Jaád községben lévő sorompó-őrsegnek, amennyiben a sorompó-őrseg az igazolványban foglalt adatok alapján megvizsgálja, hogy a szállított faanyag megfelel-e az igazolványban feltüntetett adatoknak, ha megfelel, akkor a nála levő B) kimutatásból az igazolványban feljegyzett számokat, melyek a deszka és épületfa anyagon is láthatók, szintén kitorlí és az igazolványt igazoló jegyzéssel ellátja.

Abban az esetben, ha igazolvány nélkül, vagy az igazolvány

*) Az erdőőr által kiállított igazolvány tulajdonképpen *kiszállítási engedély*, az erdőgondnokság által kiállított lap pedig *eladási igazolvány*. Szerk.

adatainak meg nem felelő s esetleg oly számú faanyag szállíttatnék, melynek száma a *B*) kimutatásban nem lehető fel, vagy pedig már egyszer töröltetett, a faanyag a II-ik számú utasítás értelmében a sorompóórség által lefoglaltatik és azon erdőgondnoksághoz, melynek kerületéből a szállítani szándékolt faanyag származik, a lefoglalásról és a lefoglalás okáról a sorompóórség jelentést tesz.

Ezen igazolvány szolgál igazolásul a faanyag elárusítójának az értékesítés helyén tartani szokott felülvizsgálásnál, esetleg a fakereskedők raktárainak megvizsgálásánál az illető faraktár tulajdonosának.

B) A községi lakosok saját faszükségletének fedezésére évenként esedékes vágásterületen termelt faanyagoknál.

Az évi vágásterületeken termelhető faanyagok értékesítés tárgyát nem képezhetvén, azokról csak az *A*) szerinti igazolvány állítatik ki, a faanyagok a termelés helyén felvett adatai alapján és ez az igazolvány szolgál a faanyagot szállítónak igazolásul.

A vágásterületek faanyagairól szintén elkészítendő a *B*) szerinti kimutatás, de csak azon sorompóórségek részére, melyek a faanyagok az erdőből való kiszállítását hivatottak ellenőrizni.

A vágásterületeken termelt faanyagokra vonatkozó igazolvány és kimutatás oly módon állítandó ki, mint az az *A*) pont alatt van tárgyvalva és a sorompóórségek a szállítás ellenőrzésénél szintén az *A*) pontban előirtak szerint kötelesek eljárni.

A fentiekben ismertetett erdővédelmi rendszer hátrányával felhozható, hogy annak foganatosítása körülményes és költséges, azonban ha tekintetbe vesszük, hogy ezen rendszer mellett az erdőkárosítások, ha nem is teljesen, de 50%-al csökkenthetők, ott ahol nagyobb mérvűek és gyakoriak az erdőkárok, az ismertetett rendszer költsége nemcsak többszörösen visszatérül a megvédett erdőterületek termékeiben, hanem alkalmas lévén az erdőlopásról való leszoktatásra, kiszámíthatlan erkölcsi haszonnal is jár.

Az ismertetett erdővédelmi rendszert tehát már az utóbb jelzett szempontból is azon tisztelt szaktársaim becses figyelmébe ajánlom, akik hasonló nehéz viszonyokkal kénytelenek e téren megküzdeni.

